

Marktconsultatieverslag

Rijksinkoop samenwerking

Bezoekadres

Rijkskantoor Beatrixpark
Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Samenvatting

Gegevens Marktconsultatie en Aanbestedende Dienst	
Titel	Ondersteuning Nationaal Rapporteur Verslavingen
Opdrachtgever	Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie
Kenmerk	201850033.131.030
Inkoopadviseur	Roy de Nas

Vraag#	Vraag
1	Is de dienst zoals omschreven voor u interessant? Met andere woorden: heeft u interesse in de ondersteuning van de NRV? Als u deze vraag met nee, beantwoordt, is het niet nodig om de overige vragen te beantwoorden.
Antwoord	De respondenten tonen duidelijke interesse in de opdracht om het Bureau NRV te ondersteunen en zien dit als een kans om bij te dragen aan betere verslavingszorg, preventie en het vergroten van de maatschappelijke impact van de NRV. Zij geven aan goed aan te sluiten op de opdracht door hun ervaring met het verbinden van organisaties, proces- en samenwerkingsvraagstukken en beleidsadvisering binnen de publieke gezondheid. Daarnaast wordt brede inhoudelijke expertise genoemd op het gebied van zorg, sociaal domein en onderzoek. Eén partij benoemt specifieke randvoorwaarden voor de bureau-inrichting, waaronder behoud van ambtelijke ondersteuning richting VWS, wetenschappelijke capaciteit, secretariële ondersteuning en financiële verantwoording. Ook wordt het belang benadrukt van voortzetting van thema-gerichte externe opdrachten. Eén respondent geeft aan aanvullende informatie nodig te hebben om tot een definitieve keuze te komen.
2	Kunt u een korte omschrijving geven op welke manier u de opdracht zoals beschreven zou kunnen uitvoeren?
Antwoord	De respondenten positioneren het ondersteuningsbureau als de proactieve inhoudelijke en organisatorische motor van de NRV, passend bij de beperkte beschikbaarheid van de Nationaal Rapporteur. De aanpak is gericht op volledige ontzorging, waarbij bureauvoering, procescoördinatie en stakeholdermanagement integraal worden verzorgd. De uitvoering berust op een multidisciplinair kernteam (strategisch secretaris, inhoudelijk adviseur en communicatieadviseur), aangevuld met een flexibele schil van externe experts. Door een gestructureerde, proactieve werkwijze worden signalen uit het veld vertaald naar concrete adviezen en producten, na afstemming en besluitvorming door de NRV. De respondenten borgen zowel inhoudelijke kwaliteit (biopsychosociaal model, wetenschappelijke onderbouwing) als procesmatige continuïteit (vaste werkwijzen, governance en voortgangsrapportage). Stakeholderbetrokkenheid is structureel georganiseerd en gericht op draagvlak en uitvoerbaarheid. Als kernoutput worden o.a. een jaarlijks thematisch adviesrapport, meerdere ad-hoc adviezen, een jaarverslag en structureel stakeholderoverleg geleverd. Voortzetting van parttime ambtelijke ondersteuning (VWS) en inzet van externe expertise per thema worden als belangrijke randvoorwaarden benoemd.
3	Kunt u aangeven hoe u de onafhankelijkheid van de ondersteuning waarborgt?
Antwoord	Respondenten benadrukken dat onafhankelijkheid een absolute randvoorwaarde is voor het functioneren van de NRV en de ondersteunende organisatie. Adviezen moeten zonder beïnvloeding tot stand kunnen komen en kunnen afwijken van beleid van VWS of andere onderdelen van de Rijksoverheid. De borging van onafhankelijkheid wordt op meerdere niveaus vormgegeven: • Formeel/contractueel: vastlegging in een relatiestatuuut tussen NRV en VWS, waarin wordt geborgd dat VWS wel financier is, maar geen inhoudelijke invloed heeft. • Organisatorisch: toepassing van gedragscodes en strikte scheiding van belangen (o.a. geen parallelle opdrachten voor VWS of betrokken veldpartijen, afgeschermd teams). • Inhoudelijk: wetenschappelijk onderbouwde, transparante werkwijzen en het niet vooraf delen van conceptadviezen met derden anders dan de NRV. Daarnaast adviseren respondenten om onafhankelijkheid expliciet te verankeren in de uitvraag en uitvoering, via duidelijke eisen, rolafbakening en periodieke monitoring. De positionering van het bureau bij een onafhankelijke instelling wordt gezien als een versterking van deze onafhankelijkheid. Tot slot geven respondenten aan zelf als onafhankelijke adviesorganisaties te opereren, met interne gedragscodes, transparante werkwijzen en actieve maatregelen tegen belangenverstrengeling.

4	Kunt u aangeven welke competenties u nodig acht op basis van de door ons voorgestelde scope? Kunt u daarbij indien relevant ingaan op een consortium van meerdere partijen een werkbare manier zou kunnen zijn om de dienst uit te voeren?
Antwoord	Respondenten geven aan dat de inzet van één generalist te kwetsbaar is en pleiten voor een multidisciplinair team met complementaire rollen en functionele overlap om continuïteit en kwaliteit te borgen. Het team werkt vanuit het biopsychosociaal model, met hoge eisen aan integriteit, onafhankelijkheid, bestuurlijke sensitiviteit en proactiviteit. De kernrollen die worden onderscheiden zijn: • Strategisch secretaris: verantwoordelijk voor bureauorganisatie, governance, procesbewaking en politiek-bestuurlijke duiding. • Inhoudelijk adviseur: levert diepgaande expertise op het gebied van verslaving en volksgezondheid en vertaalt signalen uit wetenschap en praktijk naar onderbouwde adviezen. • Communicatieadviseur: borgt veldverbinding, stakeholderdialoog en toegankelijke communicatie. Naast rolspecifieke competenties benoemen respondenten als essentieel: • project- en stakeholdermanagement; • strategische beleidsadvisering en rapportage; • sterke communicatie- en netwerkvaardigheden; • onafhankelijke en integere oordeelsvorming; • flexibiliteit en organisatorische continuïteit. De meeste respondenten achten een consortium niet noodzakelijk en mogelijk inefficiënt vanwege extra afstemming en verminderde slagkracht. Zij geven aan zelfstandig over de benodigde expertise te beschikken, met waar nodig gerichte inzet van externe kennispartners of onderaannemers voor specifieke taken. Wetenschappelijke capaciteit (bij voorkeur postdoctoraal niveau), aangevuld met administratieve en financiële ondersteuning, wordt daarbij als randvoorwaardelijk gezien.
5	Kunt u aangeven hoe u de continuïteit in de ondersteuning waarborgt?
Antwoord	Respondenten geven aan dat continuïteit wordt geborgd door het ondersteuningsbureau schokbestendig en niet persoonsafhankelijk in te richten. Dit gebeurt door het combineren van robuuste systemen, multidisciplinaire teaminzet en vaste processen. Belangrijke maatregelen zijn: • Institutioneel geheugen: inrichting van een beveiligde digitale werkomgeving (CRM en kennisbank) waarin dossiers, relaties, besluiten en bronnen centraal worden vastgelegd. • Teamcontinuïteit: inzet van meerdere functionarissen met complementaire rollen en functionele overlap, zodat uitval of wisseling van personeel geen kennis- of continuïteitsverlies oplevert. • Procesborging: vastlegging van werkwijzen en een structurele jaarcyclus voor terugkerende producten en overleggen. • Zorgvuldige overdracht: een combinatie van formele dossieroverdracht en een warme overdracht van relaties bij de start van de opdracht. Daarnaast benoemen respondenten dat vervanging binnen het team mogelijk is zonder impact op kwaliteit of planning, mede doordat teams onderdeel zijn van grotere organisaties met voldoende capaciteit en schaalbaarheid. De inzet van meerdere parttime functionarissen, aangevuld met secretariële en financiële ondersteuning, draagt bij aan een stabiele en duurzame ondersteuning van het Bureau NRV.
6	Kunt u aangeven hoe u voorziet dat de adviezen aansluiten op de laatste stand van de wetenschap en inzichten uit de praktijk?
Antwoord	Respondenten geven aan dat inhoudelijke aansluiting wordt geborgd via systematische triangulatie, waarbij elk vraagstuk wordt beoordeeld vanuit drie kennisbronnen: wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis. Deze werkwijze sluit aan bij de uitgangspunten van de NRV. De wetenschappelijke verankering wordt geborgd door inzet van inhoudelijk deskundigen die zorgen voor evidence-based advisering, het volgen van internationale ontwikkelingen en samenwerking met kennisinstituten. Praktijkinzichten worden opgehaald via een breed professioneel netwerk en actieve

	monitoring van maatschappelijke en online ontwikkelingen. Ervaringskennis wordt structureel benut via herstelgemeenschappen en andere ervaringsdeskundigen. De kwaliteit van adviezen wordt verder geborgd door vaste kwaliteitskaders (zoals een biopsychosociale check), transparante methodiekbeschrijvingen en continue monitoring van relevante onderzoeken en publicaties. Door deze integrale aanpak blijven adviezen actueel, onderbouwd en breed gedragen binnen het verslavingsveld.
7	Kunt u aangeven hoe u de afwegingen concretiseert in de gemaakte keuzes en focus?
Antwoord	Respondenten geven aan dat de afwegingen van de NRV worden geconcretiseerd door het bestaande afwegingskader te operationaliseren in een vaste processtructuur. Hierbij wordt gewerkt met een tweetrapsmodel: een triage-trechter om signalen en trends systematisch te selecteren en een interventieladder om per onderwerp de meest passende en proportionele activiteit te bepalen. Het afwegingskader wordt gezien als leidend voor de prioritering van thema's en kan waar nodig worden aangescherpt, onder meer door expliciet te kijken naar kennishiaten binnen het verslavingsveld. Thema's waar weinig kennis over beschikbaar is, krijgen daarbij prioriteit boven onderwerpen waar al veel onderzoek naar is verricht. Daarnaast stellen respondenten voor het afwegingskader te verrijken met drie aanvullende dimensies: wetenschappelijke onderbouwing, maatschappelijke impact en praktische uitvoerbaarheid. Door structurele monitoring van maatschappelijke en wetenschappelijke ontwikkelingen worden keuzes onderbouwd en vertaald naar SMART-doelstellingen, die transparant worden vastgelegd en verantwoord.
8	Kunt u aangeven hoe u de verbinding met het veld vorm wenst te geven?
Antwoord	De NRV onderhoudt jaarlijks circa 20–25 structurele stakeholderoverleggen, die worden ingevuld via strategisch en proactief relatiebeheer. Het stakeholderveld wordt systematisch in kaart gebracht via stakeholdermapping, met aandacht voor uiteenlopende belangen en wisselende prioriteiten per thema. Contact vindt plaats via periodieke overleggen, expertgroepen, informele contacten en werkbezoeken. Daarnaast wordt voorgesteld om jaarlijks een breed veldbijeenkomst te organiseren. De respondenten lijken verschillende posities in te nemen ten aanzien van commerciële lobby (alcohol-, tabaks- en gokindustrie), waar sommigen een meerwaarde zien in strategisch contact. Voor de NRV is dit echter geen gesprekspartner. Door actieve dialoog met diverse stakeholders en continue monitoring van maatschappelijke signalen ontstaat een goed geïnformeerd, betrokken en breed gedragen netwerk, wat de kwaliteit, onafhankelijkheid en impact van de adviezen van de NRV versterkt.
9	Kunt u aangeven hoe u de verbinding met de rijksoverheid en meer specifiek het ministerie van VWS wenst vorm te geven? Wat kunt u daarbij leren van de evaluatie van de Nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen (2022)?
Antwoord	De evaluatie van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel (NRM) laat zien dat rolverwarring, informele sturing en onduidelijke informatiestromen frictie en verlies van onafhankelijkheid veroorzaken. Respondenten geven op basis daarvan aan dat voor de NRV geldt dat heldere rolverdeling en kaders cruciaal zijn. Verbinding met VWS wordt door respondenten als volgt vormgegeven: • Relatiestatuuut: Direct bij aanvang wordt een bestuursakkoord opgesteld, waarin onafhankelijkheid, financiële kaders en 'rules of engagement' expliciet zijn vastgelegd. • Vaste counterpart: Eén contactpersoon bij VWS voor beheersmatige zaken via de strategisch secretaris/adviseur. • Transparante informatiestromen: VWS wordt geïnformeerd over planning en voortgang, maar heeft geen zeggenschap over inhoud van adviezen; adviezen mogen op gespannen voet staan met beleid. • Formele en informele overlegroutes: Regelmatige en laagdrempelige overleggen voorkomen stagnatie en waarborgen snelle uitwisseling van signalen en knelpunten. Governance-principes:

	• De NRV blijft inhoudelijk opdrachtgever; alle keuzes over agenda, prioriteiten en adviezen liggen bij de rapporteur. • Het ministerie van VWS fungeert als contracthouder en financier, zonder inhoudelijke sturing. • Het ondersteuningsbureau opereert onafhankelijk en vervult een adviserende, faciliterende en uitvoerende rol. Resultaat: Rolverwarring wordt voorkomen, onafhankelijkheid geborgd en transparantie richting alle betrokken partijen gewaarborgd.
10	Hoe kijkt u aan tegen de betaling in 3 jaar de prestaties die hieraan zijn gekoppeld?
Antwoord	• Totaalbudget: €1.500.000 inclusief btw voor 3 jaar, inclusief personele inzet en externe kosten (publicaties, bijeenkomsten, onderzoek, opdrachten). • Betalingsstructuur: Voorkeur voor kwartaalgewijze facturatie gekoppeld aan concrete mijlpalen en prestaties; tussentijdse evaluatiemomenten voor bijsturing gewenst. • Budgettaire prioritering: Het budget stelt grenzen aan de reikwijdte van de NRV, waardoor keuzes gemaakt moeten worden in thema's en deelonderwerpen. Uitbreiding van het bureau kan op termijn gewenst zijn. • Begrotingsprincipes: ◦ Reservering voor extern onderzoek afhankelijk van inhoudelijke invulling; ◦ Frequentie, duur en vorm van stakeholdercontact afstemmen op beschikbare middelen, met een mix van live en online bijeenkomsten. • Conclusie: Het budget wordt gezien als marktconform en haalbaar; definitieve besteding wordt uitgewerkt in plan van aanpak en begroting tijdens aanbestedingsfase.
11	Wat vindt u van deze Marktconsultatie? Wat kunnen wij in het vervolg beter doen?
Antwoord	• Positief: ◦ Inhoudelijk sterk en zorgvuldig opgebouwd; het biopsychosociaal model en de erkenning van ervaringskennis worden gewaardeerd. ◦ Helder, biedt ruimte voor marktinput en brede marktverkenning. • Verbeterpunten aangedragen door respondenten voor volgende consultatie: ◦ Meer concreetheid en kwantitatieve informatie over taken, stakeholderaantallen, frequentie en duur van overleggen. ◦ Extra aandacht voor specifieke kennisbronnen zoals herstelgroepen (NA/AA), safehouses, first responders en internationale behandelpraktijken. ◦ Duidelijke scheiding tussen inhoudelijke advisering en organisatorische ondersteuning. ◦ Overweeg standaard een mondelinge sessie om zorginhoudelijke kennis en praktijkervaringen te delen. • Vragen ter overweging: ◦ Aanleiding en context van de marktconsultatie, en draagvlak voor externe positionering van de NRV. ◦ Mogelijkheid tot uniformiteit met andere nationaal rapporteurs en vergelijkbare instituten, om maximale impact en efficiëntie te waarborgen. • Conclusie: De consultatie is nuttig en inzichtgevend; vervolg is gewenst om verdere afstemming en verdieping te realiseren.